

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max Augenföld & Emerich Lesner,
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colônă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țință și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un esemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 109.

Brașov, Luni-Marți 19 (31) Maiu.

1898.

Vermele lor nu dórme.

Astăzi e mare tâmpălău în Clușiu. Se serbeză de cătră Ungurii ardeleni decretarea uniunei Transilvaniei cu Ungaria, ce s'a întemplat în împrejurările estra-ordinare de acum 50 de ani de cătră dieta feudală a celor trei națiuni privilegiate și de cătră masele maghiare agitate din Clușiu, cari strigau din răsuputeri pe toate căile și chiar și de pe galeriile dietei: „Uniune séu mórte“.

Nimic n'a putut sé pună stavilă povoiului, ce s'a porrit. Deși dieta s'a aflat de cu vreme în posesiunea postulatelor națiunei române, cari au fost predate presidentului ei și guvernatorului de cătră deputațiunea trimisă de adunarea națională din Blășiu, nu s'a întemplat nimic din parte-i pentru a satisface cât de puțin acestor drepte postulate.

Chiar și acei câți-va „membri de origine română“ ai dietei, despre cari susținea la 1861 episcopul Haynald în camera magnaților, că ar fi votat legea uniunei dela 1848, pe lângă reprezentanții celor trei națiuni privilegiate, au fost cerut ca dieta sé declare cumcă națiunea română e recunoscută cu aceleași drepturi politice, ca și celelalte națiuni.

Dér n'a folosit nimic. Maghiarii — cum scriea correspondentul din Clușiu al „Gazetei Transilvaniei“, dela 1848 — „erau gata a stórce uniunea ori și cu ce preț“. Românilor, și chiar Sașilor, cari și ei pretinșera ca uniunea sé se facă cu anumite condiții, le respușeră ironic că „în uniune se cuprinde tot ce cer ei și Românii și că dorințele și pretensiunile ce le mai au și-le pot așterne mai târziu la dieta întruinită din Ungaria“.

Așa s'a stors nniunea acum cincideci de ani, fiind proclamată în ședința plenară a dietei feudale dela 30 Maiu 1848.

Organul de frunte al guvernului

„P. Lloyd“ făcând o reprivire, stăruie mult asupra împrejurării, că în acea dietă au fost și vr'o 2—3 Români și că și aceștia ar fi cedat în cele din urmă.

Vermele lor nu dórme!

Este ceva ce se mișcă în conștiința adversarilor la reamintirea acelor momente din 1848, ceva ce a fost explicat fórte lămurit de cătră fericitul Emanoil Gojdu în camera magnaților la 1861, care combătând părerile magnaților unguri, că uniunea s'ar fi decretat acum cincideci de ani și cu invoirea Românilor, — a dis:

„Pe Românii din Ardeal îi dóre fórte, că dieta din Clușiu dela 1848 a decretat uniunea Ardealului cu Ungaria fără dênșii; ei țin, că dieta acesta n'a avut alta de făcut, decât ca pe Români sé-i declare de a patra națiune îndreptătită și în cel mai scurt termin sé concheme o dietă generală pe basa representațiunei poporului, éi asupra uniunei sé decidă la olaltă cu națiunea română. Decă se întempla acesta, e sigur, că nu era răsboi civil“.

Încât pentru „membri de origine română“ cari ar fi votat uniunea — dise tot Gojdu — că aceștia n'au fost decât nisce rătăciți, sub apăsarea nesuferită a Aprobatorilor și Compilatelor, în acea dietă feudală, cari n'au putut reprezenta națiunea română care nici nu era recunoscută ca atare și nici legile dela 1848 n'au recunoscut'o.

„A dice dér“ — esclamá el — „că națiunea română fú reprezentată prin astfel de ómení, de cum-va nu e batjocură, în totă întemplarea trebuie s'o numesc o crudelitate, ce sfășie din nou ranele inimilor celor sângerate“.

Și acest Emanoil Gojdu, pe atunci comite suprem, a fost întotdeauna considerat de Maghiari, ca un amic sincer a naționalității lor.

Sinódele parohiale dela Sf. Nicolae și Sf. Adormire din loc.

Brașov, 18 (30) Maiu.

Precum am anunțat în numărul de Duminecă, s'au ținut eri înainte de améși Sinódele parohiale în Scheiú și în Cetate în cauza cunoscută a susținerii școlilor române centrale din loc.

După terminarea Sf. liturghii, s'a ținut sinodul (extra-ordinar) în biserica Sf. Nicolae din Scheiú. Sinodul a fost fórte bine cercetat. Biserica spațioasă era plină de parochiani. A presidat părintele protopop Ioan Petric, care a deschis Sinodul printr'o frumoasă vorbire, în care a arătat importanța obiectului la ordinea zilei, accentuând între altele justele așteptări ale publicului român și apelând la membrii Sinodului, ca sé compănescă lucrul cu serioșitate și sé ia o hotărre demnă.

Preotul Dr. V. Saftu, ca raportor al comitetului parochial, ceti hárțile venite dela Consistoriu în afacerea școlilor române de aici, împreună cu rescriptul ministrului de culte și instrucțiune publică dela 18 Aprilie a. c. În fine a cetit propunerea de concls a comitetului parochial pe care printr'o vorbire lămuritoare o recomandă spre primire.

În scrisórea sa consistorul, respective Senatul școlar, arată, ca ministrul — pe baza probelor, ce dice, că le are, că școlile române din Brașov ar fi primit printr'un lung șir de ani „subvențiune“ dela statul român, pe care ar fi ținuit'o — pune o alternativă: el cere adecă, presupunând că s'a călcat legea dela 1883, ca Consistoriul sé petiționeze după ajutor la guvern, la din contră amenință cu închiderea școlilor. Consistoriul recomandă deci a se cere un ajutor interimal dela guvern.

Conclusul comitetului parochial, de care am vorbit mai sus, ca răspuns la adresa Consistorului, este în resumat de următorul cuprins:

1. Școlile române centrale din Brașov, resp. Eforia lor, n'au cerut și n'au primit nici-odată subvențiune dela stat séu domnitor strein, ci au primit ajutor de susținere dela biserica S-lui Nicolae din loc;

2. Nici biserica S-lui Nicolae din Scheiú n'a cerut și n'a primit subvențiune dinafară, ci a pretins și a primit numai

o despăgubire pentru proprietățile ce le-a avut în România și cari dela 1813 au trecut la statul român, fără însă ca printr'asta biserica sé-și perdă dreptul asupra lor;

3. Bănuiala, căreia îi dá espresiune rescriptul ministerial, că prin presupusa subvențiune școlile de aici au fost puse sub influința materială a unui stat strein, n'are nici un temeiú, căci statul român prin aceea că a dat, nu subvențiune, ci despăgubire bisericei S-lui Nicolae, n'a avut nici-odată nici cea mai mică ingerință și influință materială, ori spirituală asupra acestor școle;

4. Biserica S-lui Nicolae nu va cere, nici nu va încassa de aci încolo pretenșiunea, ce o are față cu statul român și, ca sé delătore ori-ce bănuială, abdice de ocamdată la această încassare, dér nu renunță la dreptul ei și va face pașii de lipsă séu pe cale judecătórescă, séu pe cale judecătórescă, séu pe cale diplomatică, cerând ajutorul guvernului unguresc, spre a și asigura acea despăgubire;

5. Ministrul de culte și instrucțiune publică oferă ajutor din partea statului, garantând limba de propunere și caracterul confesional al lor. Susțitorii școlii însă nu se află în situația materială, care i ar constringe a petiționa după ajutor, deóre ce sunt în stare a acoperi toate lipsurile școlilor din propriile mijloce. Biserica S lui Nicolae sub titlul „Susținerea școlilor primare“ are introdusă în budgetul séu suma de 12,500 fl. Pe lângă acesta, pentru susținerea gimnasiului, a școlilor reale și comerciale, mai pune în budget, deja pe esercițiul anului 1898, din veniturile sale suma de 27,500 fl.

Decă însă trebuințele școlilor, crescând, ar aduce cumva biserica în imposibilitate de-a le acoperi, atunci ea va face us de bunăvoința guvernului și se va adresa la el pentru ajutor.

— La acest proiect de concls, care a fost ascultat de Sinod cu vii semne de aprobare, a mai vorbit, sprijinindu-l cu însuflețire, din sinul parochienilor d-nul Ión Purcărea.

După acesta Sinodul l'a primit cu unanimitate și cu însuflețire, auđându-se voci că toate jertfele sunt gata a le aduce cu toții pentru susținerea școlilor, ca cel mai scump odor al Românilor brașoveni.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Etimologisarea poporană română.

De
N. Sulică.

Partea primă.

(Urmare.)

III.

O altă categorie în sfera etimologiei popor. formeză cuvintele străine, câte străbat în limba poporului. E firesc, ca etim. pop. sé se valideze mai ales la aceste elemente străine obscure pentru popor, atât ca formă, cât și ca înțeles; și sé pôte observa, că în adevér contingentul cel mai însemnat de etimologii poporane îl dau tocmai cuvinte de origine străină. Cele mai multe din ele au sé trecut întâi prin procesul de metamorfosare al etim. pop., și numai după-ace sunt trecute prin acest boez național românesc, își primesc drept

solid și durabil de cetățenie în imperiul limbei române. Éta câte-ve exemple caracteristice:

Ori cine aude cuvântul „venetic“, se cugetă la verbul „a veni“, și și-l esplică așa: unul venit din alte țeri din străinătate. În fondul séu însă cuvântul e rezultatul unei etim. pop., e o simplă transformare a cuvântului turcesc: „venedik, venediklu“, sub care Turcii cunoseau pe comercianții străini, mai ales venetienii (ital. venedico). Așa se esplică și accentul pe ultima silabă în forma noastră „venetic“, căci Turcii accentuează totdeauna ultima silabă. Din același isvor se trage și ungurescul „vendég“ (óspe).

O specie de șoim e cunoscută în poporul nostru sub numele de „vindereu“ (Falco peregrinus). Cuvântul e de origine ungurescă: vándorlo séu vándor solyom. Vindereul însă e cunoscut în același timp și sub drăgălașul nume de „vânturel“, care e clar, că e o formă etimologisată din vindereu, și ne dá în același timp un strălu-

cit exemplu de puterea de combinațiune a fantasiei poeticeului nostru popor.

Alt specimen tot atât de caracteristic pentru spiritul de corectă observațiune a poporului nostru, avem în cuvântul „ventrelă“, care éráși e o simplă, dér plastică etimologisare a formei „vetrilă“, formă asemenea usitată de poporul nostru și imprumutată de-a dreptul din una din limbile slave.

Românului brașovean nu-i place sé-i vorbesci „în politică“. El pretinde sé-i vorbesci așa, cum și e portul. Ér în politică vorbesci atunci, când nu te prea prinde vorba, așadéră când — cu itóte că stai pe aceeași tréptă cu el — te pui sé-i vorbesci prea de sus, în termin și frase alese, și nu în termin poporali de tóte zilele. Cum a ajuns Românașul nostru la espresiunea: „a vorbi în politică“. El negreșit va fi cugetând, că aici are de-a face cu cuvântul nostru obișnuit: politică, și că frasa trebuie astfel interpretată: a vorbi în limba, în care se face politică, în limba gazetelor.

Dér lucrul stă ca totul altmintrelea. Românii brașoveni au trăit multă vreme la un loc cu Grecii, și pe mulți i-au și asimilat, dér multe au și imprumutat dela ei. Ei bine în limba grecescă a vorbi în politică (politiki glossi=sermo urbanus=limbagiul orașenilor) însemneză a vorbi în limba alésă a orașenilor*), în opoșițiune cu graiul simplu și nemeșteșugit al sătenilor. Dela Greci le-a rămas așa-déră Brașovenilor espresiunea „a vorbi în politică“. Dér Românul brașovean a mers și mai departe, și etimologisând frasa grecescă, i-a dat o formă pré românescă; unii dice și „a vorbi de pe poliță“. Nu-i vorba așa formulată espresiunea, e mai plastică și așa înțelésă; acela, care-ți vorbesce prea de sus, par' că-ți vorbesce de pe poliță.

(Va urma.)

*) Sé se compare și cuvântul politicos al limbei nóstre literare, în sens de prevenitor, așa cum scie sé se pörte unul mai civilizats dela oraș (grec. polis).

Sinodul parochial dela biserica *Sfetei Adormiri din Cetate*, care a fost cercetat în număr mare și presidat de părintele protopop Bartolomei *Baiulescu*, a hotărât la rândul său, după cetirea hârtiei, ce a primit-o dela Senatul școlar, cam următoarele:

Sinodul declară, că n'are nici o cunoștință, că școlile române gr. or. centrale din Brașov ar fi primit vre-odată vre-o subvențiune dela vre-un stat strein; n'are cunoștință nici de aceea, ca fiă comuna bisericăscă, fiă școlile gr. or. centrale din Brașov prin Eforia ar fi primit vre-odată vre-o subvențiune dela vre-un stat strein.

Din contră, *Sinodul constată, că bisericile conproprietare ale numitelor școle sunt în pozițiunea materială de-a susține aceste școle și mai departe, întocmai după cum le au susținut până acum, gata fiind în cas de lipsă a aduce nouă jertfe pentru acest scop.*

Ast-fel comuna bisericăscă gr. or. română din Brașov-cetate, neavând trebuință de nici un ajutor din altă parte pentru susținerea școlilor din cestiune, declară, că nu simte lipsă să cêră un ast-fel de ajutor dela înaltul regim al statului nostru.

Acastă hotărâre s'a luat unanim de către Sinod, ca răspuns la scrisoarea Senatului școlar din Sibiu, subscrisă de Metropolitul.

Archiducele Iosif în Sibiu. Al-teța Sa archiducele Iosif, supremul comandant al honveșimei, a fost Miercurea trecută în Sibiu. După terminarea inspecțiunii militare, archiducele a primit vizitele fruntașilor Sibiului. La locul prim s'a prezentat Escelența Sa Mitropolitul *Miron Romanul*, în fruntea unei deputațiuni de vre-o 11 membri. Escelența Sa a binevenat, pe archiduce în numele său și al bisericii române gr. or., accentuând tradiționala alipire a acesteia către tron și dinastie. Răspunsul archiducelui este, după „Tel. Rom.” următorul:

„Tot-deuna am fost cu alipire și am nutrit simpatii pentru clerul patriei noastre în general și așa în special către clerul gr. or.; mă bucur de prezentarea reprezentanților acestui cler și iau cu plăcere la cunoștință omagiile manifestate prin graiul Escelenței Sale, fiind convins, că precum clerul din Ungaria peste tot, așa și clerul gr. or. ca și în trecut așa și în viitor va continua a fi stêlpul puternic al regelui, tronului și al patriei. Mulțămind pentru prezentare, doresc Escelenței Sale și în-tregei biserici tot binele.”

În fine Escelența Sa a prezentat archiducelui pe toți membrii din deputațiune. După eșirea deputațiunii Consistoriului român gr. or., a fost primit în audiență fișpanul, apoi preoțimea rom. cat., preotul calvin, deputațiunea comitatului etc. La prânzul dat cu această ocaziune și la care au luat parte 23 persoane, a fost și Escelența Sa Metropolitul *Miron*, ocupând loc la dreapta archiducelui.

Mormântul lui Bărnuțiu străjuit de gendarmii.

Din Sălăgiu, Maiu 1898.

On. D-le Redactor! Cu tot dreptul s'a așteptat publicul român să audă, ce s'a întâmplat în Bocșa română din Sălăgiu la mormântul marelui bărbat *Simeon Bărnuțiu* cu ocaziunea zilei de 3 (15) Maiu a acestui an. Vêd însă cu părere de rău, că până acuma nu vi-s'a comunicat nimic despre această.

Să nu credă cineva, că doră acest mormânt ar fi rămas neștrăjuit. Pôte de tēmă, ca nu cum-va să reinvie marelui apostol al libertății noastre naționale, încă de *Sămbătă seară*, 2 (14) Maiu, au fost concentrați la mormântul lui Bărnuțiu gendarmii din Zelau în frunte cu sergentul lor *Opriș*, născut Român, dêr rebotezat „Kis”. Ba au mai fost aduși și gendarmii staționali în *Sarmășag*, așa că stațiunile lor rămânând goale, n'au mai avut de unde trimite gendarmii și de la Bobota și alte locuri.

În Bocșa va se dîcă 6 gendarmii străjuiți până Duminecă 3 (15) Maiu seara. În tot timpul liturghiei unul dintre ei a stat la

pândă, căutând se prindă fă-care cuvânt eșit din gura preotului, ăr ceilalți cinci își țintiră ochii asupra mormântului bietului Bărnuțiu, ca și cum ar fi vrut să se arunce asupra fericitului în Domnul adormit, numai cât monumentul grandios de pîtră nu-l putea răsturna.

Dêr asta încă nu era de-ajuns. Pentru mai mare control *fiscogăbirul trecea în sus și în jos cu trăsura*, cerend mereu informațiuni dela gendarmii...

Imi tresare inima de-a mai întinde vorba și de aceea incheiî, lăsând fiă-căruia să-și comenteze faptul.

Sentinela.

In memoria lui Simeon Bărnuțiu.

Din Sălăgiu, Maiu 1898.

Dacă vre-un popor de pe rotogolul pământului și dintre cele, cărî se cuprind în cadrul Europei civilizate, au trecut prin stadii dezaströse luptându-se pentru religiune, limbă și existență cu resignațiune eroică, acesta a fost *poporul român*, care dela aședarea sa prin divul Traian în părțile locuite ađi de el, câștigate prin eroism credit dela Roma antică neîntrerupt a udat pământul patriei sale cu sângele, sudoarea și lacrimile sale și a bravat cu brațul, inima și fruntea sa furtunile seculare.

Stadiile, prin cărî au trecut poporele în luptele lor de existență, au fost deosebite, unele efemere, altele decisive pentru existență și viitorul lor și au format începerea unui period marcant în istoria poporelor, ăr Provedința li-a trimis *bărbați conducători și apărători*, amăsura ponderosității momentului, ce avea să decidă asupra viitorului lor.

Un atare stadiu epocal a fost pentru *poporul român anul 1848, ăr ziua de 15 Maiu e gravată prin degetul Provedinței în sufletul poporului român și va rămâne din generațiune în generațiune neștersă până când va trăi suflare de Român pe pământ.*

Bărbutul providențial, care inspirat de D-șeul Părinților noștri pe Câmpul Libertății dela Blășiș a împlinit misiunea sublimă de a vesti *poporul român adunat în număr de 40.000* planurile eterne ale Provedinței ținătoare la renașterea poporului român prin virtute, sciință, cultură națională și libertate, farul, care a luminat cariera luptelor neamului român pe seculi înainte, a fost *Simeon Bărnuțiu*.

Osemintele acestui mare bărbat, care întru adevăr a fost oraculul libertății spiritului național, dorm somnul dulce legănat de speranță învierii în comuna română *Bocșa Română*, situată în comitatul Sălăgiului, unde a vèdut lumina zilei ochii trupesci ai copilului Simeon, care ca bărbat prin vederile spiritului său pătrunđor în viitor înălțându-se în ziua memorabilă din 15 Maiu 1848 în fruntea orisonului întunecat al neamului românesc, ca un sôre lucitor strălucind, peste frunțile brăzdate de viscele seculilor celor 40.000 de Români adunați în „Câmpul Libertății”, a creat un orison mai larg și senin pentru aspirațiunile corêspunđotore gloriôsei trupine a neamului românesc și ca un al doilea Mesia a vestit poporului impilat de lanțurile ruginoșe și degradătore de demnitatea scinței D-șesci sânta evangeliă a libertății.

Spiritul clarificat al acestui bărbat, care a fost cel dintăi anteluptător al redêșteptării neamului românesc la scința demnității sale naționale din regiunile înalte ale nemuririi, a inspirat și alimentat în fii și ficele națiunei române din Sălăgiu virtutea iubirei de neam. Devotamentul, recunoștința și pietatea față de memoria și țerina mormântului acestui mare Apostol al Românismului și-le-au manifestat fii și ficele națiunei române din Sălăgiu la anul 1889 prin participarea forte numărôsă din tôte unghiurile Sălăgiului la serviciul divin și parastasul celebrat de clerul sălăgian în frunte cu Vicariul pentru eternul repaus al misionarului providențial al neamului românesc — în comuna natală Bocșa-Română.

A sosit ziua memorabilă a aniversării de 50 ani a zilei de 15 Maiu 1848,

de când fii națiunei române — impede-cați și întrerupți parte prin elemente respitôtore, parte prin disonanță deplorabilă născută între lucrători, cărî dau uitării uneori devisa asecurătore de viitorul poporelor: „uniți-vè în simțiri, cugete și fapte”, — clădesc pe fundamentul tras de linealul condus prin simțemintele inimei mari și ingeniul pătrunđor și sufletul înalt al arhitectului providențial *Simeon Bărnuțiu*, ca să ridice panteonul nemuririi numelui român.

A ars sufletul fiă-căruia Român de dorul de a vedé înainte de mörte în această și serbătorească „Pêtra Libertății.” Inșe interdicitul celor dela putere ne-a impedit să împodobim această pîtră, acest monument al nemuririi numelui român cu cunună împletite din lacrimile recunoștinței filor și ficelor jalnicei noastre națiuni.

Dêr este un altar în care n'au intrare baionetele și interdictele celor puternici, unde nu pot opri înălțarea fumului din jertfa aprinsă. Acest altar e inima fiă-căruia Român.

De pe acest altar și-au înălțat și fii și ficele națiunei române din Sălăgiu în ziua de 16 Maiu a. c. sacrificiul simțemintelor sale de pietate, venerațiune și recunoștință împreunat cu sacrificiul necrutat al Domnului nostru Isus Christos de pe altarele bisericilor române din Sălăgiu către tronul ceresc al Dumneșeului părinților noștri.

Ne dore sufletul, că fii și ficele nemulului român din Sălăgiu n'au putut pune în această serbătore epocală a națiunei române o cunună de lauri pe mormântul scumpului mort, care a fost al tuturor, pentrucă a cuprins cu inima sa cea mare doririle, durerile și aspirațiunile întregului neam românesc, însă din florile nevestejite ale simțemintelor recunoștinței eterne, ce s'au cultivat în inima fiă-căruia Român sălăgian, i-am împletit cu toții — bărbați temei, bêtărni tineri și prunci — în această serbătore, tainică, care a fost cu atât mai mărêță, o cunună rourată cu rugăciunile noastre și pe aripele idealului creat de Simeon Bărnuțiu în serbătore aniversării a cindecea, o am înălțat către Tronul ceresc, rugând pe D-șeul părinților noștri să remunereze cu cununa fericirei eterne su fletul scumpului nostru Apostol al redêșteptării scinței de demnitate națională și să facă ca spiritul său clarificat să planeze până va fi suflare de Român pe pământ, asupra destinului națiunei noastre, să ne ocducă pașii luptelor, prin busola idealului său desfășurat în Câmpul Libertății către ținta renașcerii noastre naționale și în suferințele, ce avem și vom avé încă, de a brave, — să stăm cu toții uniți în simțiri, cugete și fapte, grupați sub drapelul solidarității.

Un Sălăgian.

Ordonanțe fără sfirșit.

E lucru vechi, că în statul ungar poreclit constituțional să guvernêză numai cu ordonanțe. Mai ales de un timp încôce resar ordonanțele ca ciupercile, și fără îndoială că dintre toți ministri actuali unguresci, cele mai multe ordonanțe le clocesce ministrul de interne.

Așa și numărul cel mai nou, de Sămbătă, al fidei oficiale „Budapesti Köz-löny” surprinde lumea oficială și neoficială c'o nouă ordonanță cerculară Nr. 4642 și cu data 15 Maiu 1898, cu privire la arborearea stêgului național unguresc cu emblema în zilele de serbători publice.

La această cerculară se adauge o consemnare a tuturor acelor clădiri publice, cărî în amintitele serbători au să arboreze stêgul unguresc. Sub clădiri publice declară ministrul, că sunt a-se înțelege și tôte clădirile ce servesc scopurile de instruițiune publică, de binefacere și de economiă publică etc., ăr sub serbători publice înțelege ziua de 20 August (Sf. Ștefan), precum și serbătore națională ungurescă de curend decretată dela 11 Aprilie (a sancționării legilor din 1848), mai de parte ziua născerei Suveranului.

În lista alăturată la amintita ordonanță se înșiră anumit tôte clădirile din

cestiune după resorturile ministeriale. Astfel la resortul ministeriului de instruițiune publică sunt înșirate tôte școlile medii, între cărî și tôte școlile noastre medii române, dela cărî se cere ca în viitor să arboreze stindardul unguresc cu emblema țerii. Gimnasiile superiôre sunt înșirate deosebit de cele inferiôre, asemenea și școlile reale, așa că dela fiă-care din acestea se pretinde să arboreze deosebit stindardul. În fine se mai cere această dela tôte preparandiile și școlile civile superiôre, dela tôte școlile superiôre de fete, comerciale, civile, apoi dela tôte școlile elementare, grădinî de copii, precum și dela tôte institutiile susținute de privați, fiă de stat, fiă comunale, ori confesionale.

Caracteristic este, că această ordonanță — care în felul și în chipul cum este dată se pôte aseména cu pâlăria lui Gessler — ce se ridică în mijlocul naționalităților, cu tendința de a-le impune printr'un semn esterior un timbru național maghiar, este datată dela 15 Maiu, ziua în care naționalitatea cea mai însemnată după Maghiari din acest stat, s'a declarat pe Câmpul Libertății de națiune liberă și independentă de celelalte națiuni ale patriei, pe temeiul egalei îndreptățiri naționale.

Mai trebuie să observăm, că o astfel de măsură nu s'a mai pomenit în nici un stat, cu atât mai puțin în statele federative din Europa și America. Ea dovedesce, că în Ungaria poliglotă domnesce un sistem, care numai liberal nu pôte fi, decât cu tôte garanțarea autonomiei confesionale și școlare forțeză astfel prin semne esteriôre un timbru, ce n'are temeiul în firea lucrurilor, a unui stat unitar național maghiar, care nu vré să scie de altă individualitate națională.

Astfel de măsuri forțate nu vor pute duce însă nici-odată la scopul și la ținta ce și-o pun cei-ce le iau, identificând statul cu propria lor naționalitate.

SCIRILE ZILEI.

— 18 (30) Maiu.

Inmormântarea lui Gladstone. Sămbătă s'a făcut în Londra inmormântarea marelui bărbat de stat *William Ewart Gladstone*. La 9 ôre a. m. începură a-se aduna deputații în sala de ședințe, ca să mērgă la inmormântare. Când „speaker”-ul apărî în vestiment oficios, toți membri se ridicară, își luară pâlăriile, apoi eșiră pe coridor, de unde în rânduri de câte patru se duseră în sala centrală. În același timp se adunară și principii regali în sala destinată lor, și *pairii* în camera lorșilor. De aici eșiră cu toții spre Westminster, unde se afla mortul, care fû dus în mănăstirea cu același nume, depărtare numai de-o 100 de pași. După-ce cosciugul a fost dus în biserică, s'a început serviciul funebru, care a decurs în mod simplu. Biserica era plină de lume. Ambasadorii și consuli streini, îmbrăcați în civil, ocupară loc lângă principele de Wales și principesa de Jork, cărî purtau doliu adênc. În tot decursul serviciului, cosciugul a stat dinaintea altarului. La mormânt binecuvântarea a dat-o episcopul de Canterbury. Sfirșindu-se binecuvântarea cosciugul a fost slobođit și pus într'un mormânt în naia de nord a bisericii. După inmormântare toți principii regali s'au dus la soția lui Gladstone și au salutată-o cu respect.

Internatul-orfelinat din loc scim că a aranjat pe ziua de ieri o *producțiune musicală declamatoriă* cu elevele sale. Ea a fost prima de felul acesta și a avut o reușită relativ forțe bună. Zelul și stăruințele tinerelor și inteligentelor eleve li se putea ceti de pe față. Mai mult însă își impunea modestia acestora, care caracterisêză școlă și scopul creșterii lor. Programul producțiunei, care a fost ținut cam în Moll și care nu strica de avea în alegerea pieselor un colorit mai viu și vesel, a reușit de alt-fel destul de bine. Cele mai multe din corurile executate în două voci și conduse de d-l învățator *Staicovici* au fost cât se pôte de corecte și bine înțelese. Declama

țiunile au fost în total bine reușite, tinerile eleve n'au putut decât să mulțămescă publicul de față, care a fost compus în cea mai mare parte din dame. Ele oferiră cu dragă inimă tot ce pot presta după talentele, zelul și cunoștințele lor, ceea ce s'a putut observa atât de bine și la tinerele soliste și declamatore. Și rezultatul material al concertului a fost mulțumitor, căci precum am aflat dela damele din comitet, au intrat peste 50 florini în beneficiul Internatului.

Comisarî guvernaliî pentru esamenale de maturitate din acest an au fost numiți din partea ministrului unguresc de culte și instrucțiune publică: pentru *gimnasiul român din Brașov* d-l Dr. Eugen Gaál, consilier ministerial și profesor la politehnica din Budapesta, și pentru *gimnasiul român din Blășiș* d-l Nicolae Putnoky, director al gimnasiului de stat din Lugos.

Cas de mörte. Primim întristătoare scire, că Nicolae I. Ciurcu, cunoscutul librar român din Brașov, un bărbat forte activ și sirguincios, după lungi și grele suferințe a răposat ieri s'era în Agram, unde se dușese bolnav dela Abazzia pentru a fi căutat într'un sanatoriu. Adresăm întristatei familii sincerile noastre condolențe!

O nouă reuniune română de consum. Românii din comuna Marga, în comitatul Caraș-Severin, lucrăz și ei la înființarea unei reuniuni de consum pe acții. Statutele noii societăți au fost înaintate deja tribunalului, care însă pe lângă unele observări, a refuzat improprietatea lor. Din cauza acesteia acționarii sunt convocați pe Joi, 2 Iunie n., la o adunare generală extra-ordinară, în care li-se va prezenta pentru primire un nou proiect de statute. Aceasta este, pe cât șcim, a treia reuniune de consum în înființare în comitatul Caraș-Severin: una la Caransebeș, a doua la Sasca-montană, și a treia este aceasta dela Marga.

O invențiune românească. D-l George S'rbu silvicultor i. r. la direcțiunea bunurilor din Cernăuți, a inventat un aparat unic în felul său, prin care se inlesnesce în mod forte avantajos măsurarea copacilor. Noul aparat („Selbstregistrierende Holzmesstypenkluppe“) imprimă pe o fâșă de hârtie, care e introdusă în aparat, diametrul, calitatea, soiul lemnului și lungimea copacului, respective a butucului, așa încât modul de până acum la manipulare se simplifică ast-fel, încât a doua persoană, care până acum era ocupată cu notarea datelor, devine superfluă la noul aparat. „Biserica și Școla“ este informată, că forurile competente s'au exprimat în mod forte laudabil și măgulitor despre invențiunea d-lui S'rbu, acordându-i tot-odată un ajutor mai mare, pentru a-se prezenta în afacerea aparatului la Viena cu scopul, de a pune la cale construirea unui atare aparat. D-l S'rbu va pleca în zilele acestea la Viena.

Coroane eterne. Din incidentul morții prea timpuriă a D-lui Ștefan Dragomir, învățator în Satulung, ne-au trimis d-nii Invetători dela Școla elementară capitală gr. or. română din Brașov, în loc de coroane peritoare pe mormântul răposatului lor coleg, 7 fl. 50 cr. drept coroane eterne la „fundațiunea iubitorilor răposatului“ pentru ajutorarea școlărilor români săraci și bolnavi. Primindu-se de subscrisul Comitet această sumă, se chiteză în acest mod și se arată, că s'a adaus la numita fundațiune. — Brașov 18 (30) Maiu 1898: Comitetul parochial român gr. or. dela Sf. Adormire din Cetatea Brașovului.

Mulțămită publică. Un domn său o domnă anonimă ni-a trimis un aer de catifea forte prețios brodat, pentru biserica de nou zidită, care are încă lipsă de cele prescise înăuntru ei; subscrisul Comitet chiteză în acest mod primirea numelui aer și exprimă dăruitorului mulțămită publică. — Brașov, 18 (30) Maiu 1898: Comitetul parochial român gr. or. dela Sf. Adormire din Cetatea Brașovului.

Malalul elevilor dela ambele școle române din Alba-Iulia se va țină luni a doua

și de Rosalii în „grădina popilor“. Escursiunea cu elevii va dura dela 2 până la 7 ore s'era, și la 7 ore va urma dans pentru inteligență. Intrarea: de persoane 50 cr., de familiă 1 fl. Venitul curat e destinat în favorul ambelor școle. Supra-solvirile se vor chita pe cale diaristică. Maiatul se va țină și în cas, dacă timpul ar fi nefavorabil.

Ministru pedepsit. La noi în Europa nu se prea întâmplă ca un domnitor să-și pedepsescă ministrul după vrednicie, când a aflat, că nu-și implinesce datoria; și astfel responsabilitatea ministerială este în Europa numai o frază goală. În Asia însă e cu totul alt-fel. Lui „Times“ i-se anunță din Siam, că regele Chu-la-lang-korn și-a dimisionat pe ministrul său Chau-Plei-Rex, care e și membru în consiliul de stat, pentru-că nu și-a făcut datoria. Pe lângă dimitere, regele siamez l'a mai lipsit de toate ordinele și decorațiile; apoi din punct de vedere sanitar, trebuie să-și radă barba, și după radere e obligat, ca în fiă-care și să cosescă fân pentru „sfântul elefant“ și ocupația acesta să-i dureze până la sfârșitul vieții.

Inchiderea Corpurilor legiuitoare române.

Vineri s'au închis Corpurile legiuitoare române prin următorul mesagiu regal:

„Domnilor senatori, Domnilor deputați! Ajunși la terminul actualei sesiuni legislative, Vă exprim deplina Mea mulțumire pentru silințele ce v'ați dat de a înzestra țera cu legi importante, a căror necesitate era de mult și adânc simțită.

„Legea învățământului secundar și superior și-a căpătat ființă prin munca stăruitoare a domniilor-văstre. Această lege dimpreună cu legea învățământului primar și aceea a casei școlilor, aședă instrucțiunea noastră națională pe temelii sănătoșă, menită a asigura desvoltarea și progresul poporului român.

„Votarea la timp a budgetului echilibrat garantează bunul mers al finanțelor statului și conversiunea favorabilă a unei părți a datoriei publice este o nouă dovadă de soliditatea creditului țerei.

„Dimpreună cu aceste legi ați votat și altele, între cari regularea relațiilor comerciale cu Turcia și Bulgaria, precum și învoiala cu Serbia pentru stabilirea podului de peste Dunăre ocupă un loc de căpetenie, și vor contribui a strînge încă mai mult relațiunile amicale cu aceste state.

„Modificarea legii căilor ferate de interes local va da și ea rōdele dorite pentru întregirea rețelei căilor noastre de comunicație.

„De mare însemnătate sunt creditele, ce ați acordat pentru ameliorarea și completarea sistemului nostru de transporturi pe uscat și pe apă, precum și acele pentru apărarea țerei și pentru clădirile școlare ce sunt a se executa.

„Domnilor senatori, Domnilor deputați! Vă mulțumesc încă-odată călduros pentru concursul luminat și patriotic, ce ați dat guvernului Meu în sesiunea actuală; — și rugând pe Atotputernicul să reverse binefacerile sale asupra iubitelui Meu Regat, — Eu declar închisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare“. — Carol.

Congregația comitatului Făgăraș.

Bran, 26 Maiu n. 1898.

On. Redacțiune! În 25 l. c. s'a ținut în Făgăraș adunarea generală municipală. În șirul multelor obiecte, ce erau a-se rezolva, a fost și alegerea unui prim-pretore pentru cercul Bran, la care post între cinci concurenți, toți admiși în candidația. au fost și doi Români; apoi alegerea unui al doilea pretore pentru pretura din Făgăraș, la care post din doi concurenți, ambii admiși în candidația, a fost și un Român.

Acosta alegere putem dice, că a fost singura alegere constituțională din câte s'au făcut până acuma; ea s'a finit alegându-se cu majoritate de voturi ca prim-pretore la Bran d-l George Urdea din Grid

(comit. Făgăraș), un tiner de 26 ani, d'ér recunoscut ca un ampoiato harnic și cinstit.

La postul de al doilea pretore pentru pretura din Făgăraș a fost ales tot cu majoritate de voturi tinerul Spiridon Boița din Tohanul vechiu, dela care așteptăm, ca prin diligență și prin purtare modestă să devie un ampoiato, cu care să ne putem mândri și în care să ne putem încrede. Aminte să-și aducă însă la tot pasul și în tot momentul, că, ca ampoiato tiner, se află la începutul carierei sale.

Până aci ar fi mers lucru bine. Nu pot însă trece cu vederea unele aparițiuni triste, ce s'au remarcat în mijlocul Românilor făgărașeni, cari trec de conducători ai cauzelor de interes românesc în comitat, Declar. Onorată Redacțiune, că ca bărbat, care nu trăesc în mijlocul acelor Domni și nu am nimic de-a face cu domniilor, soriu numai impresiunea tristă, ce mi-a făcut purtarea acelor domni în cestiunea alegerii.

În Făgăraș trăesc: un vicar, un protopop, cinci advocați și alți Români cărturari, unii mai bătrâni, alții mai tineri; unii mai moderați și alții prea zeloși și prea doritori de-a se reprezenta, d'ér vecinic certați între olaltă și vecinic clevețindu-se unul pe altul. O organizațiune în scop de-a da directivă sigură și salutară afacerilor românești, nu există. Etă rēul principal și etă de ce membrii români esterni nu se prezintă la adunările municipale!

Să mă esplic: D-l advocat din Zărnesci Nicolau Garoiu, în urma publicărei concurenților admiși spre alegere, sculându-se propune de prim-pretore pe d-l George Urdea, cerend să fiă ales cu aclamațiune. D-l protopop Dan protesteză cerend votare nominală, în speranță, că va reuși celalalt concurent român, de-asemena un tiner harnic. Cu plăcere aș fi aprobat acest pas al d-lui protopop, dacă erau concurenți numai cei doi Români, d'ér când pe lângă acești doi Români mai erau încă și trei străini, și când șcia d-l protopop, că Românii sunt în minoritate și încă divizați, putend ușor să fiă ales un străin, atunci ce sens a putut ave pasul acesta al d-sale?

Încă un lucru ciudat, care indică lipsă de organizația și disciplină: Un preot tiner, voină a ap'era interesele poporului român din comitat se ridică și ține un discurs lung, fără nici un rost, pretindend a se dispune, ca prevaricațiunile de pădure să nu mai fiă pedepsite, pentru-că d-sa pe basa unor experiențe șcie cu siguranță, că poporul pedepsit pentru prevaricațiuni de pădure să răcesce și se face și mai hoț, pândind ocașiunea, ca din alte furături să-și achite pedepsele primite, să-și plătescă dările și să-și mai rămână ceva și pentru traiu.

Ei bine, eu cred, că pădurile sunt averi comune ale tuturor locuitorilor din respectivele sate și trebuesc prin urmare folosite în mod egal; d'ér eu șciu și mai bine, că d-l preot respectiv, că nu toți locuitorii unei comune se indeletnicesc cu astfel de năravuri rele, ci numai câte unii, cari o fac din pasiune, rîvnind a av'ei mai mult drept ca vecinul lor. Și ore astfel de răpitori ai averii comune se pōte pretinde, ca să fiă cruțați și suferiți? Slabă morală!

Eu cred și mai șciu și aceea, că nu toți aceia, cărora le umblă gura ca mōra, se pot lauda cu arta oratoriei, ci aceia, cari șciu spune adevăruri și învățături folositoare, ér nu cum și-a permis respectivul domn, prezentându-ne ca pe un popor, ce se suține din furături. Ce bine făcea, dacă tăcea!

Rēsboiul ispano-american.

Invingători său invinși?

Sciri forte grave au sosit despre rēsboiu. O telegramă din Londra cu data de 28 Maiu dice următoarele: „Agenției Reuter“ i-se anunță din Kingston, că flota americană a suferit înfrângere la Santiago de Cuba și admiralul Sampson a cădut în luptă. O altă telegramă din Berlin anunță, că Spaniolii au nimicit cu desăvârșire flota lui Sampson și însuși pe Sampson l'au prins.

Din potrivă lui „New-York Herald“ din Paris i-se anunță tot din Kingston, că admiralul Sampson a atacat Santiago de Cuba, a bombardat orașul, a p'etruns în port și a nimicit escadra spaniolă. O altă telegramă din Boston spune, că nu admiralul Sampson, ci Schley ar fi p'etruns în portul dela Santiago, nimicind escadra lui Cervera și bombardând orașul.

Va să dice aici e vorba pe de-o parte de-o învingere strălucită a Spaniolilor asupra Americanilor, și de altă parte despre o pretinsă victorie a celor din urmă asupra celor dintăiți. Șcirea despre victoria Spaniolilor pare a fi cevași mai întemeiată, decât vom av'ei în vedere, că ea vine chiar din isvor american. Mai departe tot în sprîjinirea acestei sciri s'ar put' pune și o telegramă din Washington, în care se dice, că ministrul (american) de marină a primit dela Schley o scire gravă. Cei din Washington, curioși să șcie despre ce vorbesc telegrama lui Schley, s'au dus la ministeriul de marină, însă aici secretarul Long, provocându-se la interesele statului, a declarat, că nu dă nici o deslușire. Se pōte că acea telegramă vorbia despre înfrângerea lui Sampson.

Modul în care Sampson ar fi nimicit pe Cervera în portul dela Santiago, pare ceva cam ciudat. Se dice, că Sampson a p'etruns în canalul strîmt al intrării portului, de unde ajungend în port a bombardat corăbiile spaniole și orașul. Amintitul canal este forte strîmt, are lățime de abia 200 m. și mai ales pentru corăbiile cu curs mai adânc el nu pōte fi navigat, decât pe mijloc. Astfel corăbiile lui Sampson ar fi putut străbate prin el numai una câte una, și nu se pōte închipui, ca bateriile ce domineză canalul și corăbiile lui Cervera să n'o fi putut birui cu câte-o corabie americană.

De altfel combinațiile în ast-fel de casuri nu ajung mult. Se pōte, ca mâne, să auzim, că n'a fost nici o luptă — știut fiind, că telegramele false jōcă un rol forte însemnat în acest rēsboiu.

Asociațiune de consum în Sasca montană.

Convocare.

Subscritorii de quote la întreprinderea în înființare „Comara“, Asociațiune de consum în Sasca montană, se invită prin acesta la

Adunarea generală est'ra ordinară,

ce se va țină în Sasca montană la 7 Iunie st. n. 1898 la 2 ore d. am. în sala d-lui Anton Kokesch.

Obiectele:

Intregirea statutelor retrimise sub Nr. 6467. civ. 1898. de On. tribunal reg. din Biserica-albă de d'to 21 Maiu a. c.

Sasca-montană, la 29 Maiu n. st. 1898.

Diracțiunea.

DIVERSE.

O sinucidere dramatică. Vicontesa de Weisthelmer, soția unui bancher parisian în de-ajuns cunoscut, s'a sinucis de curend în următoarele împrejurări: Vicontesa de multă vreme suferea de o maladie nervoșă, care îi schimbase cu desăvârșire caracterul și o făcuse de o misantropie umitoare. Intotdeauna spunea, că viața e o sarcină grea și că ar voi să mōră, d'ér nici-odată nu încercase să se sinucidă. Alaltăeri, pe când femeia de casă era într'o altă odaie, de odată se auzi în camera vicontesei o detunătură puternică. Vicontele și cu femeia de casă intrând în odaia vicontesei o gășiră zăcend pe parchet scaldată într'un lac de sânge. Vicontesa rămase mōrtă pe loc trăgându-și un glonț în inimă.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Medic român în Karlsbad.

Medic universal
Dr. Nicolae Comșa.

KARLSBAD,
Weinhaus, Sprudelgasse.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Mai 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.—
Renta de corone ung. 4%	99.20
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.10
Oblig. cail. fer. ung. de est. f. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.30
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Impr. ung. cu premii	157.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	101.95
Renta de hartie austr.	101.80
Renta de aur austr.	121.20
Losuri din 1860.	142.50
Actii de-ale Băncei austro-ungară	912.—
Actii de-ale Băncei ung. de credit.	390.50
Actii de-ale Băncei austr. de credit.	361.—
Napoleonori	9.54 1/2
Mărci imperiale germane	58.87
London vista.	120.45
Paris vista	47.65 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.35
Note italiene.	44.40

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 27 Mai st. n. 1898

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	10	50
"	Grâu mijlociu	10	—
"	Grâu mai slab	9	4
"	Grâu mestecat	6	50
"	Săcară frumoză	6	70
"	Săcară mijlocie	6	—
"	Orz frumos	5	60
"	Orz mijlociu	5	20
"	Ovăș frumos	3	60
"	Ovăș mijlociu	3	40
"	Cucuruz	4	70
"	Mălaiu	4	—
"	Mazăre	10	—
"	Linte	11	50
"	Fasole	6	10
"	Sămēntă de in	8	50
"	Sămēntă de cânepă	5	10
"	Cartofi	1	75
"	Măzărice	—	—
1 kilă	Carne de vită	48.6	—
"	Carne de porc	56.7	—
"	Carne de berbec	—	—
100 kil.	Său de vită prospēt	17	—
"	Său de vită topit	24	—

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 25 Mai n. 1898.

Sămēnta	Calitatea	Prețul pe 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	79	—	—
Grâu dela Tisa	79	14.80	14.85
Grâu de Pesta	79	14.25	14.30
Grâu de Alba-regale	79	14.80	14.80
Grâu de Bácska	79	—	—
Grâu ung. de nord	79	—	—
Grâu românesc	79	—	—

Sămēnta vechi ori noue	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul pe 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	9.40	9.5
Orz	de vinars	60-62	—	—
Orz	de bere	62.64	—	—
Orz	de bere	64.66	—	—
Ovăș	de bere	69.41	7.60	7.90
Cucuruz	bănaț.	75	—	—
Cucuruz	altă soiă	75	—	—
Cucuruz	"	—	—	—
Sirigă	"	—	—	—

Produs div.	Soiul	Prețul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	35	33
"	transilvană	—	—
"	bănățenă	—	—
"	roșie	30	34
Oleu de rap.	rafinat duplu	—	—
Oleu de in	dela Pesta	64.50	65.50
Uns. de porc	dela țără	—	—
Slănină	svēntată	55	55.50
"	afumată	60	61
Său	"	—	—
Prune	din Bosnia in buti	12.50	12.75
"	din Serbia in saci	11.50	11.75
Lictar	slavon nou	19.25	19.75
"	bănățenesc	18	18.50
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresci	—	—
"	sărbesci	—	—
Miere	brută	—	—
"	galbină strecurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
"	Drojdița de spirt	—	—

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 25 Mai de 42,790 capete, la 26 Mai au

intrat 215 capete și au eșit 708 capete rămânând la 27 Mai un număr de 42,297 capete.

Se notează marfa: unгурescă veche grea dela 57.— cr. până la 59 1/2.— cr. marfa unгурescă tinără grea dela 58. 1/2 cr. până la 59. 1/2 cr. de mijloc dela 58.— cr. până la 59.— cr. ușoră dela 57. 1/2 cr. până la 58. 1/2 cr.

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Mai 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.53	Vënd.	9.55
Argint român. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Napoleon'ori. Cump.	9.54	Vënd.	5.57
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102 —

Bursa de Bucuresci.

din 18 Mai n. 1898.

Valorii	Do- bândă	Scad. cup.	Cu banf gata.
Centă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	100 1/4
Renta amortisabilă	5%	" "	98. 1/2
" (Impr. 1892 . . .	5%	Jan.-Iul.	101.—
" " din 1893	5%	" "	101.—
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	98. 1/4
" " (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Jan.-Iulie	91.—
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	92. 1/4
" " (Impr. de 274 m. 1890	4%	" "	92. 1/2
" " (Impr. de 45 m. 1891	4%	" "	92. 1/2
" " (Impr. de 120 iul. 1894	4%	" "	92. 1/2
" " (Impr. de 90 mil. 1896	4%	" "	92. 1/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mal.-Nov.	110.—
Oblig. Casei Pensionilor fr. 300	10	" "	—
Oblig. comunei Bucuresci 1883	5%	Jan.-Iul.	100.—
" " din 1884	5%	Mal.-Nov.	—
" " din 1888	5%	Jan.-Dec.	—
" " din 1890	5%	Mal.-Nov.	10 1/2
Serisuri fonciare rurale	5%	Jan.-Iulie	99 7/8
" " urbane Bucuresci	5%	" "	—
" " Iași	5%	" "	96. 7/8
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	90.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	5.00	150 v.	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	2205
Banca agricolă	500	150 v.	325.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	452.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	516.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	375.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 lei	250	" "	94.—
Soc. Rom. de Hartie ult. —	100	" "	110.—
" Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	" "	—
Soc. rom. de petrol em. u. d. 0	200	" "	—
" " 2 em. u. d. 0	100	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	50	" "	—
" Bistrița" soc. p. f. hărtii 30	100	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	20	" "	—
20 franci aur	—	" "	—

SCOMPTURI:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	3%
Londra	4%	Belgia	3%
Viena	4	Elveția	4%

Cursul losurilor private
din 25 Mai 1898.

	sump.	vinț.
Basilica	6.70	7.—
Credit	200.25	201.25
Clary 40 fl. m. c.	65.—	65.50
Navig. pe Dunăre	171.—	175.—
Insbruck	29.75	30.75
Krakau	27.—	27.75
Laibach	22.—	23.—
Buda	67.25	65.25
Pelby	68.25	67.25
Crucea roșie austr.	20.25	20.75
do ung.	10.50	11.—
do ital.	12.—	12.50
Rudolf	27.—	27.—
Selm	84.50	85.50
Salzburg	28.25	29.25
St. Genois	79.10	80.50
Stanislaw	50.—	54.—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	161.—	—
do 4% 50	73.—	—
Waldstein	59.—	62.—
do de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	122.20	123.20

Pentru Bicicliști:

Veste,
Pantaloni,
Gamașe,
Ciorapi.

Pentru Turiști:

Cămăși,
Gamașe,
Cingători și
Cingători de dame

se află în asortiment mare la
Gheorg Foith
împletituri mecanice.
Brașov, Str. Porții 21

Fabricate proprii de împletituri.

Fabricate proprii de împletituri.

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari tôte obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena. Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vênēt, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută **prompt și ieftin**, iau asupra-mi și **transporturi de mörți în străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

Sz. 825—1897. tikvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvéyszék, mint telekkönyvi hatóság közbene teszi, hogy M. & L. László brassói keresk. részég végrehajtónak Özv. Rátiu Jánosné szül. M. Idovanescu Mária végrehajtást szenvedök eliei 49 forint 50 kr. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvéyszék (a zernesti kir. járásbíróság) területén lévő a Zernest községében fekvő a zernesti 2483 számú tjkbeni 1096, 1097 hrszámú egy telekkvi tetet képező fekvőkre az árverést 4938 futban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi július hó 21-ik napján d. e. 9 órakor a zernesti község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 493 fut. 80 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt ig. ügym. rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassóban. 1898 évi február hó 8-án.

651—1.

A kir. törvéyszék mint telekkönyvi hatóság.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectueșc tôte lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. eșecutând cât se pôte de bine și de esact.

Avënd lucrătorii de tôte specia escelent pregătiți, acesta legătoria de cărți pôte se eșecute iute și förte ieftin tot ce se pôte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tôte eșecutunile posibile.

Despărțemēt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocélelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de curuni și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

15—0

Strada porții Nr. 22.